

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра психології і туризму

Курсова робота

**на тему: «Організація дозвілля в санаторно-курортних закладах
Німеччини»**

здобувача вищої освіти групи Т 01-20
факультету туризму, бізнесу та психології
освітньої програми Туристичне обслуговування
спеціальності 242 Туризм
Равіної Олександри Євгенівни

Науковий керівник:

Доктор історичних наук, професор Васильчук В. М.

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Національна шкала _____

Члени комісії:

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

КИЇВ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні знання оздоровчо-лікувального туризму.....	4
1.1 Оздоровчий туризм: міжнародні визначення та термінологія.....	4
1.2 .Основні проблеми оздоровчо-лікувального туризму.....	6
1.3 Особливості розвитку оздоровчо-лікувального туризму та санаторно-курортних закладів.....	8
РОЗДІЛ 2. Характеристика та специфіка довкілля у санаторно-курортних закладах в Німеччині.....	10
2.1 Історико-географічні тенденції та періодизація розвитку курортної справи.....	10
2.2 Модернізація та диверсифікація діяльності санаторно-курортних закладах.....	14
РОЗДІЛ 3. Проблеми та перспективи розвитку.....	17
3.1. Проблеми та перспективи розвитку оздоровчо-лікувального туризму в Німеччині.....	17
3.2 Міжнародна співпраця лікувально-оздоровчих курортів Німеччини з українськими туристичними організаціями.....	18
ВИСНОВКИ.....	20
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	22

ВСТУП

Останнім часом у науково-методичній літературі, засобах масової інформації пропагується такий вид туризму, як лікувально-оздоровчий. Лікувально-оздоровчий туризм посідає особливе місце в системі загальносвітових курортно-туристичних відносин.

Актуальність теми лікувально-оздоровчого туризму є дуже актуальним і потужним комплексом послуг низки галузей. Він охопив десятки країн, сприяючи тим самим географічному поширенню та вдосконаленню передових технологій обслуговування туристів.

Рівень розвитку індустрії туризму в деяких країнах Європи став показником їх загального економічного розвитку, і як його складова, лікувально-оздоровчий туризм відіграє значну роль.

Тема дослідження є дуже важливою, актуальною і своєчасною у зв'язку з практичною доцільністю проведення широкомасштабного дослідження ринку відпочинку і лікування, розробки і впровадження стандартів курортного обслуговування (лікувально-оздоровчого туризму).

Лікувально-оздоровчий туризм сприяє підвищенню якості та періоду життя у туристів, оздоровленню населення, раціональному використанню природних ресурсів, підвищенню рівня зайнятості населення, стимулює зростання виробництва багатьох товарів та послуг.

Мета курсової роботи полягає у вивченні і комплексному дослідженні лікувально-оздоровчого туризму та організація довілля в санаторно-курортних закладах в Німеччині, тісно пов'язаних з розвитком представленого виду туризму, дослідження особливостей територіальної організації та розвитку в санаторно-курортних закладах.

Для досягнення поставленої мети потрібно виконати такі завдання:

Поглиблення теоретичних знань з лікувально-оздоровчого туризму

Аналіз організації довілля в санаторно-курортних закладах

Розбір проблем та перспектив розвитку лікувально-оздоровчого туризму та санаторно-курортні заклади

Об'єктом дослідження лікувально-оздоровчого туризму в санаторно-курортних закладах Німеччини є вивчення розвитку туристично-рекреаційних ресурсів та провідні центри лікувально-оздоровчого туризму.

Предметом дослідження є географія розповсюдження, сучасний та перспективний рівень використання особливостей структури курортів лікувально-оздоровчого туризму.

В курсовій роботі були використані такі **методи дослідження**: метод порівняння, пізнання, зведення і групування, логічного аналізу тощо.

РОЗДІЛ 1. Теоретичні знання оздоровчо-лікувального туризму

1.1 Оздоровчий туризм: міжнародні визначення та термінологія

Оздоровчо-лікувальний туризм - це вид туризму, який спрямований на поліпшення здоров'я та популяризацію здорового способу життя. Розвиток оздоровчо-лікувального туризму передбачає ефективне використання природних ресурсів, курортів, санаторіїв, баз відпочинку та інфраструктури забезпечення комфортного відпочинку і лікування.

В Україні розвиток оздоровчо-лікувального туризму потенційно можливий завдяки багатству природних ресурсів та курортів. Для забезпечення ефективної роботи в цьому напрямку потрібно розвивати інфраструктуру, підвищувати якість послуг, популяризувати природні курорти та інші оздоровчо-лікувальні заклади.

Хоча концепція оздоровчого туризму широко поширена, єдиної думки немає серед вчених і експертів щодо цього поняття донині. Говорячи про подорожі, засновані на певній формі діяльності, пов'язаної зі здоров'ям, наступне терміни здебільшого вживаються і часто взаємозамінні — оздоровчий туризм, медичний туризм, оздоровчий туризм, курортний туризм і лікувальні подорожі. Деякі дослідники розглядають ці терміни як поняття незалежних туристичних сегментів. Інші прагнуть об'єднати всі подорожі, пов'язані з оздоровленням, під одним вид туризму. Тим не менш, широко використовуваний підхід передбачає лікувально-оздоровчий туризм розглядаються як підкатегорії оздоровчого туризму. Передбачається, що оздоровчий туризм займається виключно «здоровими» людьми, основним мотивом яких є збереження або розвиток свого здоров'я, і медичні туристи шукають лікування за певним медичним станом або нездужання. Для цілей цього розділу буде використано цей підхід. В даному випадку курортний туризм не є окремою справою сегмент туризму, а радше як курортні послуги, на які звертаються, як медичні і оздоровчі цілі.

Оздоровчий туризм має багато різноманітних визначень і послідовність літератури про це поняття бракує. Спроби визначення оздоровчого туризму в цілому можна розділити на дві групи: виділяють сторону пропозиції та вказують на важливість сторони попиту (Voigt et al., 2010). Визначення з першої групи підкреслюють необхідність спеціальної інфраструктури для охорони здоров'я туризм (зокрема заклади для оздоровлення та ночівлі гостей проживання).

Інша група визначень наголошує на стороні попиту і відображає дві фундаментальні потреби, які є основою для виділення двох груп оздоровчих туристів. Перша група складається з туристів, які мають проблеми зі здоров'ям і подорожують з метою лікувати певну хворобу або отримати медичну допомогу. До другої групи включає оздоровчих туристів, які їдуть у відпустку з метою покращити своє здоров'я та самопочуття. Ці туристи вважають себе загалом здоровими і хочуть покращити стан свого здоров'я, шляхом ведення здорового

способу життя. Таким чином, термін "оздоровчий туризм" є загальним терміном, який охоплює дві групи туристів (медичні та оздоровчі), що ґрунтуються на двох різних фундаментальних потребах. Саме тому оздоровчий туризм часто має розширене тлумачення. Гельднер підкреслив три характеристики у визначенні оздоровчого туризму: « перебування далеко від дому, здоров'я є найбільш найважливішим мотивом є здоров'я і здійснюється в умовах дозвілля ». Він виділив п'ять компонентів ринку оздоровчого туризму.

Кожна з них визначає більш специфічний сегмент ринку:

1. Відпочинковий туризм (розваги).
2. Спортивний туризм (здоровий відпочинок, але здоров'я не є головним мотивом).
3. Оздоровчий туризм (основний мотив подорожі - здоров'я).
4. Спа-туризм (подорожі з метою відвідування сауни, масажу та інші оздоровчі заходи).
5. Медичний туризм (лікування).

Оздоровчий туризм може включати такі види подорожей:

- паломництва до великих річок з метою фізичного та духовного очищення;
- подорожі в теплі краї з метою оздоровлення;
- круїзи, які пропонують специфічні медичні процедури;
- державне заохочення використання місцевих медичних послуг іноземними відвідувачами;
- центри "таласотерапії";
- "санітарний туризм", який включає лікарняні центри, що обслуговують не тільки хворих, але й пропонують проживання, програми зменшення стресу тощо для сімей пацієнтів.
- відвідування санаторіїв з метою проведення оздоровчих заходів або лікування.

1.2 Основні проблеми оздоровчо-лікувального туризму

Основними проблемами у цій сфері є:

- недотримання профілю та спеціалізації здравниць, що призводить до формування змішаного контингенту з різними, часто протилежними інтересами (дорослі і діти, сімейні й самотні, які прибули переважно на лікування або для відпочинку);
- протиріччя між необхідністю дотримання лікувально-охоронного режиму і дозвіллевою активністю, особливо виражені у вечірній час;
- відсутність контролю (недостатній контроль) за станом здоров'я хворих;
- невідповідність форм і методів діяльності працівників дозвільної сфери зростаючому культурному рівню відпочиваючих;
- відставання матеріальної бази дозвільної сфери від сучасних вимог.

Оздоровчо-лікувальний туризм передбачає, що пацієнти залишають свою країну проживання за межами встановлених транскордонних угод про медичне обслуговування з наміром отримати доступ до медичної допомоги, часто хірургічної, за кордоном. Медичні туристи перетинають національні кордони, щоб отримати доступ до медичної допомоги, вмотивовані проблемами охорони здоров'я, такими як висока вартість, тривалий час очікування та/або відсутність доступу в їхніх домашніх системах. Популярні звіти про медичний туризм підкреслюють його доступність і новизну, викликаючи зображення відновлення після операцій на пляжах за вигідною ціною. Наприклад, канадець, який їздив до Коста-Ріки на кілька косметичних операцій як медичний турист, сказав: "Це був найкращий досвід, який будь-хто міг отримати, тому що, поки ви лікуєтеся, ви перебуваєте на сонці ... це просто неймовірно". Медичний турист зі Сполученого Королівства (Велика Британія), який вирушив до Південної Африки для косметичної операції, пояснив, що "я повернувся до гостьового будинку і відпочив [після операції]. Мені не довелося й пальцем поворухнути. Це було блаженство". Подібні звіти роблять свій внесок в "екзотику" медичного туризму і багато в чому зміщують акцент із серйозності хірургічного втручання за кордоном.

Лікарні, що позиціонують себе як провідні напрямки медичного туризму, здебільшого розташовані в країнах з низьким і середнім рівнем доходів, де сприятливі обмінні курси надали їм конкурентну перевагу у привабленні іноземних пацієнтів, які дбають про ціни.

Цей розвиток відходить від більш ранньої моделі торгівлі медичними послугами, коли приватні заклади в країнах з високим рівнем доходу продавали дорогі медичні послуги світовій еліті. Крім того, торгівля лікувально-оздоровчим туризмом нині здійснюється поза будь-якими нормативними рамками. Це призвело до того, що дехто почав розглядати його як вираз орієнтованої на

прибуток, перетвореної на товар приватної медичної допомоги, що викликало критику у зв'язку з тим, що вона становить загрозу справедливому наданню медичної допомоги в усьому світі .

Ця критика підтверджується нещодавнім звітом Всесвітньої організації охорони здоров'я про справедливість щодо здоров'я, в якому міститься заклик до загальнодоступних систем охорони здоров'я, орієнтованих на первинну допомогу. Зокрема, медичний туризм потребує значних інвестицій у приватну комерційну інфраструктуру третинної медичної допомоги.

Лікарні оздоровчо-лікувального туризму в СНСД багато працювали над тим, щоб позбутися негативних образів і стереотипів, пов'язаних із "третім світом", яких часто дотримуються мешканці країн із високим рівнем доходу. Це включає в себе зміну уявлення про те, що товари і послуги, вироблені в країнах з низьким і середнім доходом, мають нижчу якість. Зростання Інтернету стало невід'ємною частиною цього зсуву, оскільки воно дало змогу цільовим лікарням поширювати інформацію про заклади, персонал і послуги серед раніше неймовірно широкої аудиторії, зберігаючи при цьому жорсткий контроль за поданням інформації.

Наприклад, на веб-сайтах широко представлені дипломи лікарів, багато з яких пройшли навчання в престижних навчальних закладах у країнах з високим рівнем доходу. Також представлені міжнародні акредитації з безпеки, які лікарні отримали для подальшого зміцнення довіри потенційних клієнтів. Серед іншого, просування медичного туризму через Інтернет та інші засоби масової інформації спрямоване на подолання побоювань, які можуть виникнути в іноземних пацієнтів щодо виїзду за кордон на операцію.

Тим часом практиці медичного туризму притаманні численні ризики. Можливість розвитку емболій через тривалі перельоти, особливо в післяопераційному періоді , порушення безперервності лікування пацієнтів та відсутність належних законів щодо лікарських помилок у багатьох країнах призначення - усе це ризиковані перспективи для медичних туристів . Ці ризики не зупинили неухильне зростання галузі .

Одночасно зі зростанням індустрії медичного туризму увагу до її розширення привернули як дослідники, політики, так і засоби масової інформації. Проте, було зроблено мало зусиль для систематичного узагальнення того, що відомо про наслідки цієї практики, навіть незважаючи на те, що такий синтез може бути використаний як для досліджень, так і для політичних програм. Щоб заповнити цю значну прогалину в знаннях, у частині, що залишилася в цій статті, ми представляємо результати попереднього огляду, метою якого було відповісти на запитання: що відомо про вплив медичного туризму в країнах призначення і відправлення? Країни призначення концептуалізуються як країни, до яких медичні туристи їдуть для процедур, а країни відправлення є їхніми рідними

країнами. Тут ми розуміємо оздоровчо-лікувальний туризм як навмисне прагнення до неекстреної медичної допомоги за межами країни проживання пацієнта, що може включати до- або післяопераційне перебування за кордоном, під час якого можуть бути здійснені деякі туристичні заходи. Він підпадає під ширшу рубрику "оздоровчий туризм" і має низку окремих потоків, розмежованих за типом процедури.

Популярними прикладами є ортопедичний, стоматологічний, кардіологічний, косметичний, репродуктивний і трансплантаційний туризм. Формальні транскордонні домовленості про медичне обслуговування між країнами виключаються з цього розуміння медичного туризму, оскільки така медична допомога за межами країни не відображає природу практики, ініційовану пацієнтом. Також виключені відпочивальники, які звертаються по невідкладну допомогу за кордоном, експатріанти, які отримують лікування у своїй країні проживання, і відпочивальники на курортах. Відмінності такого роду були зроблені в іншому місці .

1.3 Особливості розвитку оздоровчо-лікувального туризму та санаторно-курортних закладів

Оздоровчо-лікувальний туризм є доволі популярним у багатьох країнах світу. Основними особливостями його розвитку є:

1. Розвиток санаторно-курортних закладів та медичних центрів, спрямованих на надання медичної допомоги та реабілітації туристів.
2. Виділення коштів на реконструкцію та розвиток існуючих курортів, створення нових комплексів, зокрема у вигляді курортних містечок та санаторіїв.
3. Поліпшення якості медичних та оздоровчих послуг, в тому числі за допомогою впровадження новітніх технологій та лікувальних методик.
4. Розробка цікавих та приємних розважальних і культурних програм для відвідувачів курорту.
5. Популяризація оздоровчо-лікувального туризму, поінформованість клієнтів про необхідність лікування, оздоровлення і профілактики.

На перспективу ця галузь має потенціал для динамічного розвитку та залучення значної кількості туристів з різних країн світу з метою поліпшення свого здоров'я та релаксації.

Санаторно–курортні послуги, як елемент туризму, включають в себе складові: основну послугу (представляється в таких організаційних формах: санаторно–

курортного лікування, медичної реабілітації та профілактичного оздоровлення), безпосереднє призначення якої – відтворення здоров'я окремого індивіду та відновлення його психофізіологічного стану; а також додаткові та супутні послуги (послуги проживання, харчування, транспортування, туристичні, побутові, спортивні, культурні, відпочинку, дозвілля та інші) – їх призначення – забезпечення комфорту та фізіологічних потреб споживача при споживанні основної послуги.

Надання санаторно–курортної послуги здійснюється санаторно–курортними закладами шляхом реалізації процесу санаторно–курортного лікування. Процес санаторно–курортного лікування має чітко виражену реабілітаційну спрямованість, яка розглядається як комплекс взаємозалежних медичних, соціальних, педагогічних та інших заходів, що мають за мету відновлення соціальної (трудової, професійної, сімейно–побутової) дієздатності людини на основі максимально можливого відновлення функцій її організму. Саме відновлювальне лікування становить медичний аспект реабілітації, що проявляється у забезпеченні емоційної і психофізичної «надійності», «стійкості» та «рівноваги» людини.

Основними методами санаторно–курортного лікування є бальнеотерапія (мінеральні ванни, прийом мінеральної води), грязелікування, кліматолікування, лікувальна фізкультура, лікувальне харчування. Кліматотерапія включає: аеротерапію (лікування повітрям), геліотерапію (лікування сонцем), таласотерапію (лікування морським кліматом і купанням у морі).

Діяльність закладів, що надають санаторно–курортні послуги є диференційованою щодо: використуваних рекреаційних ресурсів (їх цінності), застосовуваних методик та технологій надання таких послуг, забезпечення лікувальним, діагностичним, реабілітаційним та профілактичним медичним обладнанням, фахової підготовки медичного і допоміжного персоналу щодо реалізації таких послуг, методів та форм організації надання санаторно–курортних послуг, рівня обслуговування споживачів, тощо. Усі названі чинники визначають як об'єктивно, так і суб'єктивно якість санаторно–курортних послуг окремого закладу, що їх надає. Тому можемо стверджувати, що в'їзний санаторно–курортний туризм – це окремий вид туризму, який базується на задоволенні потреб іноземних громадян у послугах санаторного лікування і відтворення здоров'я, супутніх послугах (послугах проживання, харчування, транспортування, туристичних, побутових, спортивних, культурних, відпочинку, дозвілля та інших), що реалізуються вітчизняними санаторно–курортними закладами.

РОЗДІЛ 2. Характеристика та специфіка довілля у санаторно-курортних закладах в Німеччині

2.1 Історико-географічні тенденції та періодизація розвитку курортної справи

Санаторно-курортні заклади - це спеціалізовані медичні установи, де проводиться комплексний підхід до лікування та відпочинку людей з метою попередження та лікування захворювань. Зазвичай, такі заклади розташовані у мальовничих місцях, де провідники лікувально-оздоровчого процесу використовують загальнооздоровчі та місцеві засоби для поліпшення фізичного та психічного стану людини.

Санаторії з'явилися в кінці 19 століття, коли медики відкрили корисні властивості мінеральних вод. Унікальні природні та кліматичні умови місцевості, зокрема гірські райони, використовуються для лікування на різних етапах історії.

Однією з найбільш складних з технічної точки зору є реконструкція та модернізація санаторно-курортних закладів для забезпечення високоякісного медичного та відпочинкового сервісу, а також енергозбереження. Важливо позбавитися від застарілих устаткувань та дати перевагу сучасній медтехніці.

Крім того, сучасні санаторно-курортні заклади активно використовують соціальну та ділову інфраструктуру, щоб максимально задовольнити потреби відпочиваючих та популяризувати туризм як економічну галузь.

Курортний готель - найпоширеніша форма розвитку курорту. Він вимагає відносно скромних фінансових вкладень. Гість традиційного готелю обирає обирає готель, виходячи з міркувань зручності. Для ділового мандрівника зручність може означати означає близькість готелю до автомагістралі або до підприємств, які потрібно відвідати. Для туриста зручність означає близькість до пляжу або інших туристичних об'єктів. атракціони. Гість курортного готелю, з іншого боку, відвідує комплекс просто для відпочинку. Зростаюча кількість курортних готелів, однак, прагне привабити бізнесменів, як правило, в рамках проведення конференцій або зустрічей. Компанія проводячи ділову зустріч в автономній курортній обстановці, відволікається від зовнішніх відволікаючих чинників міста до мінімуму, водночас використовуючи відновлювальні ефекти відпочинку для підвищення продуктивності бізнесу.

Курортні готелі відрізняються від своїх комерційних аналогів і в інших аспектах. Вони розташовані в місцях, які використовують переваги привабливих природних особливостей, і вони пропонують більше зручностей, як на території

готелю, так і з легким доступом до об'єктів за його межами. Вони можуть мати від п'яти номерів до 1 500 і більше. Об'єкти до 25 номерів - це гестхауси, пансіонати, готелі типу "ліжко та сніданок", що знаходяться у приватній власності та управляються незалежно, заїжджі двори, будиночки або об'єкти мотельного типу. Вони, як правило, розташовані в сільській місцевості та обслуговують короткострокових гостей.

Об'єкти від 25 до 125 номерів можуть включати в себе об'єкти з вищезгаданої групи, а також невеликі спеціалізовані а також невеликі спеціалізовані курорти. Багато з них називаються будиночками і обслуговують мандрівників, мисливців і лижників. Частиною цієї категорії є зростаюча кількість бутік-готелів готелів, які обслуговують невеликий висококласний сегмент ринку. Вони часто розташовані у мальовничих і делікатних місцях, які не підходять для масштабної забудови.

Готелі сягають давніх часів. Не в тому вигляді, в якому ми їх знаємо, а прямо в ранні дні цивілізації. У ті часи були місця, де можна було обміняти гроші або товар на дах над головою на ніч. Це було особливо важливо в той час, тому що подорожі здійснювалися пішки (або на конях і возах, пізніше), тому добиратися до місця займало набагато більше часу, ніж зараз.

Хоча це відповідає концепції готелю в тому вигляді, в якому ми його знаємо, часто це була просто кімната в чийсь будинку. Часто це був насправді флігель! На той момент готелі були місцем, де можна зупинитися за потребою як частина подорожі, а не місцем, куди потрібно здійснити подорож.

За часів Стародавнього Риму суспільство стало бачити більше того, що ми б прирівняли до сьогоденних готелів.

Hospitā, що походить від слова гостинність, використовували для опису кімнат, які здавали в оренду в приватних будинках, як пояснювалося вище. Згодом вони були комерціалізовані. Шпиталії почали пропонувати їжу та пиття, а також місце для сну, і стали місцем, куди люди приїжджали для відпочинку та відпочинкового дозвілля - тобто вищі класи. Одним із прикладів є Будинок Саллюстія, популярний готель у Помпеях до того, як місто було зруйноване. Зараз це популярне місце темного туризму.

У середні віки заїжджі двори і перевалочні пункти слугували місцем відпочинку для мандрівників, а абатства і монастирі також пропонували місця для ночівлі втомленим подорожнім.

Готелі виникали по всій Європі та решті світу, але подорожі в той час не були особливо безпечними та/або звичайними. Цими послугами найчастіше користувалися паломники, кур'єри та державні службовці.

Готельна індустрія в тому вигляді, в якому ми її знаємо, зародилася приблизно в п'ятнадцятому столітті.

У Франції та Англії було ухвалено закони, які зобов'язували власників готелів вести реєстрацію постояльців. На той час в Англії було зареєстровано близько 600 готелів.

Це були попередники сучасних готелів, дуже схожі на те, що пропонувалося в Стародавньому Римі та Стародавній Греції. Готелі давали їжу і місце для сну, а також стайню і корм для будь-яких коней у мандрівній групі.

Зазвичай готель складався з внутрішнього двору зі спальнями по обидва боки, кухні та вітальні спереду і стайні ззаду.

Заїжджі двори були життєво важливими до запровадження залізничного транспорту. В Англії вони знаходилися на відстані близько 7 миль одна від одної, і в кожному місті їх було до 10. Було багато суперництва між власниками готелів!

Вони дозволили поміняти коней, щоб подорож пройшла якомога більш гладко. Проте в цей момент мало хто подорожував з метою "відпочинку", за винятком дуже багатих. Здебільшого це були поштові диліжанси та відрядження.

Щоб пристосуватися і спробувати стати улюбленим готелем в одному місті, власники готелів стали більш професійно управляти своїми квартирами. Це означало правильний розклад і фіксоване меню.

Періодизація розвитку курортної справи може бути вирішена за різними критеріями і залежить від контексту історичного розвитку. Нижче наведено одну з можливих періодизацій, яка є основним етапом розвитку курортної справи:

Передісторія: Цей період належить до оцінки часу до офіційного формування курортної справи. Він включає в себе використання таких природних лікувальних і рекреаційних ресурсів, як джерела, мінеральні води і термальні джерела, а також перші форми організації відпочинку і лікування в місцях.

Період формування: Цей етап пов'язаний із потенційно першими курортами в окремих регіонах. У цей час виникають спеціалізовані об'єкти для відпочинку та лікування, такі як мінеральні лазні, санаторії та лікувальні заклади. Важливими

подіями цього періоду були створення перших курортних компаній, формування правового регулювання та туристичної статистики.

Розвиток і популяризація. У цей період зараження новими курортами та затриманнями. Туризм і відпочинок стали більш доступними завдяки багатій транспортній доступності та можливості подорожувати на великі відстані. Відбувається активне просування курортів та їхня реклама.

Масовий туризм і світовий ринок: у цей період курортна справа перетворюється на масу туризму та міжнародного ринку відпочинку. Розвивається туристична індустрія, великі курортні комплекси та центри, що пропонують різні види відпочинку та розваг. Відбувається глобальне дослідження курортної справи, зі зростанням кількості туристів і розширенням географії відвідуваних курортів.

Сучасність і різноманітність: Нині курортна справа продовжує розвиватися і пристосовуватися до мінливих потреб туристів. З'являються нові види курортів, такі як спортивні, екологічні, культурні тощо. Розвивається концепція сталого розвитку курортів, з ухилом на збереження природних і культурних ресурсів. Курорти стають дедалі інноваційнішими в наданні послуг і створенні комфортного простору для відпочинку та лікування.

Періодизація розвитку дослідницької справи може бути запропонована таким чином:

Первісні курорти: Цей період звертається до дослідження часу, коли дослідження були вкриті шкірними джерелами, використовуваними як джерела, лікувальні грязі та мінеральні води. У різних частинах світу і курортах, де люди приїжджали для лікування і відновлення здоров'я.

Курорти античності: У період античності (греко-римська епоха) курорти розвивалися в морях, де було виявлено лікувальні джерела, як-от Епідавр, Кос і Акротірі на острові Санторіні. Люди приїжджали на ці курорти для лікувального впливу та релаксації.

Курорти в середньому столітті: У середньому столітті курортна сфера зазнала певних випадків у зв'язку з руйнівними війнами та епідеміями. Проте, деякі курорти тривають і відвідують таких, як Баден-Баден у Німеччині та Баден-Баден в Австрії.

Розвиток курортної справи в новий час: У 18-19 століттях новин новий етап розвитку курортної справи. Були нові наукові дослідження, такі як Карлові Вари в Чехії, Баден-Баден та інші, які стали предметом вивчення серед вищого

суспільства. Курорти стали місцем для лікування, відпочинку та соціальних зустрічей.

Розвиток туризму став доступним для широкого загалу. У 20-му дослідженні справа стала масовим явищем, і безліч курортів по всьому світу розвивається для залучення туристів.

2.2 Модернізація та диверсифікація діяльності санаторно-курортних закладах

Модернізація санаторно-курортного господарства:

1. Модернізація туристичної інфраструктури курорту
2. Модернізація кадрової політики (підготовка кваліфікованого персоналу)
3. Реконструкція матеріально-технічної бази санаторно-курортних закладів
4. Реконструкція транспортної інфраструктури курорту
5. Підвищення інноваційної активності санаторно-курортних закладів
6. Розвиток інфраструктури санаторно-курортних закладів
7. Розробка та впровадження сучасних технологій надання послуг
8. Формування розважальної інфраструктури курорту
9. Впровадження новітніх оздоровчих послуг
10. Підвищення якості надання послуг

Модернізація санаторно-курортних закладів

є важливим завданням для забезпечення повноцінності та привабливості для гостей. Ось деякі особливості зміни санаторно-курортних навчальних закладів:

Поліпшення цінності та комфорту: це включає в себе реконструкцію та ремонт будівель і приміщень, оновлення інтер'єрів, заміну меблів та обладнання. Мета полягає у створенні сучасних і комфортних умов проживання для гостей.

Впровадження ролі нових технологій: сучасні технології відіграють важливу роль у покращенні санаторно-курортних навчальних закладів. Це може бути бездротовий інтернет, цифрова система управління, автоматизація процесів, система безпеки та управління енергоспоживанням.

Розвиток спа та велнес послуг: Спа та велнес є послугами особливої уваги гостей у санаторно-курортних закладах. Модернізація охоплює розширення та покращення спа-салонів, басейнів, саун, обов'язкових ванн, а також відчуття нових та проведення процедур і терапій.

Розмаїття розваг та активностей: Санаторно-курортні заклади виділяють широкий спектр розваг та активностей. Це може бути організація різноманітних заходів, заходів, екскурсій, культурних програм тощо.

Організація кулінарних послуг: Харчування є періодом спостереження в санаторно-курортних закладах. Модернізація включає урізноманітнення різноманітного та якісного меню, врахування харчових продуктів і вподобань людей, а також смак високого рівня обслуговування в ресторанах і кафе.

Екологічна небезпека: Модернізація санаторно-курортних навчальних закладів також охоплює екологічні практики та технології. Диверсифікація санаторно-курортних закладів розглядається як процес розширення спектру послуг, який передбачає підвищення ефективності діяльності та рівня конкурентоздатності закладів в міжсезоння і низький сезон (з січня до середини травня та з середини вересня до грудня). Оскільки санаторно-курортні заклади є частиною туристичної індустрії, основною метою диверсифікації діяльності санаторно-курортних закладів є приймати відпочиваючих, які прибули на курорт не лише із лікувально-оздоровчою спрямованістю, але й іншими цілями. Інакше кажучи, реалізація певної частки путівок без лікування – перехід на готельну структуру надання послуг та акцент на формування асортименту додаткових послуг.

Диверсифікація діяльності санаторно-курортних закладів:

- Горизонтальна диверсифікація
- Розширення асортименту послуг :
 - а. Базові послуги:
 1. Проживання
 2. Харчування
 3. Оздоровлення

б. Додаткові послуги:

1. Розважальні послуги
2. Організація екскурсій
3. Рекреаційні заняття
4. Анімаційні програми
5. СПА-послуги, басейн, фітнес і т.д.
6. Центр дитячих розваг, дитяча кімната
7. Трансфер
8. Продаж/бронювання авіа та залізничних квитків
9. Сувенірний магазин

Диверсифікація санаторно-курортних закладів - це процес розширення та урізноманітнення послуг, що пропонуються установами, для яких потрібні різні категорії відвідувачів і випадки їх виникнення. Ось деякі аспекти диверсифікації санаторно-курортних навчальних закладів:

Медичні послуги: Виключаючи лікувальні програми, санаторно-курортні заклади розширюють свою базу та пропонують більш спеціалізовані програми лікування. Це можуть бути випадки виникнення після захворювання або операції, виявлення випадків захворювання, що викликають імунну реакцію, та інші спеціалізовані медичні послуги.

Спортивні та активні види відпочинку. Це можуть бути спортивні майданчики та тренажерні зали, велосипедні прогулянки, прогулянки гірськими стежками, плавання, гольф та інші активні види відпочинку.

Спа і велнес послуги: Розвиток спа-центрів і велнес послуг дає змогу санаторно-курортним закладам залучати гостей, які прагнуть релаксації та оздоровлення. Варіанти включають у себе різні види масажу, термальні процедури, сауни, наступні ванни, йогу, медитацію та інші спа-процедури.

Культурні та розважальні заходи: Санаторно-курортні заклади розширюють свою програму розваг і пропонують культурні заходи, такі як концерти, виставки, тематичні вечори, майстер-класи, танцювальні шоу та інші форми розваг, щоб урізноманітнити присутність гостей.

РОЗДІЛ 3. Перспективи та проблеми

3.1 Проблеми та перспективи розвитку лікувально-оздоровчого туризму в Німеччині.

Лікувально-оздоровчий туризм в Німеччині розвинений на дуже високому рівні і, мабуть, за популярністю цей вид вже випереджає традиційний туризм. У країні, де народилося багато прабатьків натуропатії, здоров'ю з незапам'ятних часів приділялася велика увага. Поєднання традиційних методів лікування і сучасної медицини робить курорти Німеччини справжніми експертними центрами в області санаторно-курортного лікування.

На землі не бракує необхідних ресурсів: мінеральні та термальні джерела, лікувальні грязі, м'який клімат, великий досвід у галузі натуропатії за Кнайпом, Фельке та Шротом, морська вода.

Крім природних багатств, гостей Німеччини чекає розвинена туристична інфраструктура - 6197 музеїв, 390 театрів, 27 великих парків розваг, 101 природний парк. По країні прокладено 180 тематичних маршрутів для знайомства з культурними, історичними та природними пам'ятками. До послуг любителів далеких велотурів – 75 тисяч кілометрів спеціально обладнаних доріжок. Загальна протяжність пішохідних маршрутів перевищує 200 тисяч кілометрів.

Але чомусь поєднуються оздоровчі та пізнавальні цілі. Пропоновані путівки на курорти не включають відвідування театрів і музеїв, які проводять екскурсії. Тому для деяких туристів ці тури можуть стати нецікавими. На мій погляд, кожному туру потрібно додати більше індивідуальності, крім процедур, кожному туристу потрібно надати список можливих короткочасних, неповних екскурсій на вибір, хоча Німеччина також багата історичними та культурні терміни.

Слід також додати, що деякі з курортів не досягли потенційного рівня розвитку. У Німеччині в 2009 році кількість готелів усіх типів і категорій перевищила 53 тис., а загальна кількість місць у них склала 2,66 млн. Проте на деяких курортах, наприклад у Баден-Бадені, не вистачає місць для всіх, хто приїжджає в період «пікових» навантажень. Водночас деякі санаторії базуються лише на кількох готелях чи санаторіях і мають статус селища чи селища, хоча кількість ресурсів та їх якість дозволяють прийняти більшу кількість відпочиваючих. Ось декілька прикладів:

Баденвайлер – село з населенням 3000 (2010), прекрасна кліматична станція, відома своїми гарячими джерелами, які щорічно приваблюють лише близько 2000 відвідувачів. Нині за селом є потужне джерело, яке за температурою (26,4 °С) і хімічним складом відноситься до розряду індиферентних терм або акратотерм (останній аналіз зроблений Бунзенем у 1869 році). Він був відомий як місце лікування водою ще в римські часи. Про це можна судити по руїнах римських лазень, які є чудово збереженими пам'ятками римської архітектури.

Невелике містечко Бад-Бодендорф розташоване в долині Ар. У Бад-Бодендорфі часто проводяться фестивалі вина та їжі. Село також є курортом. У місцевому санаторії лікування проводиться термальними водами і мінеральною водою, яка розливається по пляшках і постачається по всій Німеччині.

Бад-Баєрзоен — місто в Баварії. Населення станом на 2010 р. 1164 чол., прекрасний курорт з природними лікувальними грязями. Воно розташоване в дуже мальовничій гірській місцевості. В селі 11 готелів.

Бад-Зальцшірф - невелике містечко, курорт, розташований в землі Гессен. Населення становить 2935 чоловік. З 1838 року є визнаним курортом з мінеральними водами і грязями. Класичний санаторно-курортний відпочинок і лікування методами традиційної медицини йдуть тут рука в руку з натуропатією і велнес.

Вищеперераховані курорти та багато інших мають всі умови та ресурси для розширення, вони потребують інвестування та сприяння їх розвитку як унікальних за своєю ціною центрів оздоровлення та лікування. Вони можуть скористатися більше туристів, без шкоди для довкілля.

3.2 Міжнародна співпраця лікувально-оздоровчих курортів Німеччини з українськими туристичними організаціями

Міжнародна співпраця між лікувально-оздоровчими курортами Німеччини та українськими туристичними організаціями може мати декілька побічних ефектів. Ось деякі з них:

Медична співпраця: Німеччина приділяє велику увагу підвищенню якості послуг і лікування. Лікувально-оздоровчі курорти Німеччини пропонують передові методи лікування і медичні програми, які становлять інтерес для українських туристів. Українські туристичні організації керують курортами

Німеччини, щоб запропонувати своїм клієнтам якісну медичну допомогу за кордоном.

Туристичний обмін і подорожі в Німеччині: Співпраця між українськими туристичними організаціями та лікувально-оздоровчими курортами може сприяти розвитку туристичного потоку між двома країнами. Українські туристичні організації можуть запропонувати пакетні тури в Німеччину, що включають відвідування лікувально-оздоровчих курортів, курорти Німеччини можуть запропонувати спеціальні умови та програми для українських туристів.

Обмін досвідом і користю: Міжнародне співробітництво в галузі охорони здоров'я та туризму. Українські туристичні організації та курорти Німеччини обмінюються передовими практиками, дослідженнями та інноваціями, що може призвести до підвищення якості послуг і розвитку нових програм для пацієнтів і туристів.

Розробка ігор і програм: Співпраця між українськими туристичними організаціями та лікувально-оздоровчими курортами Німеччини може запропонувати розробку ігор і програм.

Партнерські програми та угоди: Курорти Німеччини та українські туристичні організації можуть укладати партнерські угоди, які дають змогу обмінюватися клієнтами та пропонувати спільні пакети послуг. Наприклад, українські туристичні агентства можуть рекламувати лікувальні програми в Німеччині, а курорти Німеччини можуть надавати спеціальні умови для українських туристів.

Інформаційний обмін: Курорти Німеччини та українські туристичні організації можуть обмінюватися інформацією про медичні послуги, лікувальні програми, проживання та інші послуги, які можуть бути цікавими українським туристам. Це дасть змогу українським туристичним організаціям пропонувати своїм клієнтам найбільш підходящі варіанти для лікування та оздоровлення в Німеччині.

Навчання та обмін досвідом: Медичні фахівці та персонал курортів Німеччини можуть проводити навчальні програми та семінари для українських колег. Це дасть змогу українським фахівцям дізнатися про передові методи лікування та оздоровлення, а також поліпшити свої навички.

ВИСНОВКИ

Особливостями лікувально-оздоровчого туризму є: тривалість перебування; висока вартість перебування і лікування; вік.

Основними оздоровчими ресурсами, є: клімат, мінеральні та термальні води; грязі, морська вода, гірське повітря, мікроклімат печер, цілющі властивості рослин.

1. Цей вид туризму заснований на курортології. Значно поповнено знання з курортології, вивчено типи курортів. До типів курортів можна віднести: бальнеогрязеві, бальнеокліматичні, бальнеологічні, грязьові, кліматичні.

2. Під час проведення дослідження було з'ясувано, що на території Німеччини розташовано понад 300 курортів. Близько 160 курортів країни працюють на основі місцевих мінеральних вод та лікувальних грязей. Найбільш густо розташовані курорти в таких землях: Баден-Вюртемберг, Баварія, Гессен, Мекленбург-Передня Померанія та Нижня Саксонія.

3. Баден-Баден - один з кращих термальних курортів Європи. Тут б'ють 12 термальних цілющих джерел. В деяких температура лікувальної води сягає 68 градусів. Гранд-курорт Бад-Кіссінген є найстаршим і одним з найбільш відвідуваних курортів Баварії. Основу цього курорту складають води шести мінеральних джерел, а також сольові та грязелікувальні процедури. Берхтесгаден (курортний регіон) можна назвати гірськокліматичним, гірськолижним і бальнеологічним одночасно. До нього відносяться п'ять невеликих курортних містечок.

4. Вже більше 200 років на морських курортах Німеччини займаються таласотерапією. Морські курорти Німеччині досить холодні, тому купання там на другому плані, а на першому - повітря, прогулянки і оздоровлення.

5. Детально вивчено особливості розвитку лікувально-оздоровчого туризму. Бальнеологічні традиції Німеччини сягають часів давніх римлян. Широкого

розповсюдження та розвитку в Німеччині досягли методи лікування С. Кнейппа. Всі курорти Німеччини стандартизовані і сертифіковані. Крім численних курортів в Німеччині більше 25-ти років розвивається мережа реабілітаційних клінік.

6. «German Spas Association» - це асоціація курортів Німеччини (більш як 300 членів), яка створена з метою обміну досвідом та покращення сервісу. Згідно зі статистикою СОТ, в останні роки Німеччина міцно увійшла в десятку країн-лідерів з прийому зарубіжних туристів. Туристична галузь вважається однією з найбільш розвинутих в німецькій економіці.

7. Розглянуто та проаналізовано співпрацю українських туристичних фірм з німецькими лікувально-оздоровчими курортами. Німеччину і Україну пов'язують авіарейсами багато перевізників. Німеччина входить в Шенгенську зону. Зроблено висновок, що українські туристичні фірми не дуже тісно співпрацюють з оздоровчо-лікувальними курортами Німеччини. Надано короткий перелік туристичних фірм, що співпрацюють з німецькими курортами. Наведено приклад туру, що пропонується українцям до Баден-Бадену.

8. Проаналізовано проблеми та перспективи розвитку лікувально-оздоровчого туризму в Німеччині. Завдяки проведеному дослідженню зроблено висновок, що лікувально-оздоровчий туризм в Німеччині розвинений на дуже високому рівні. Але існують певні проблеми: оздоровчі та пізнавальні цілі рідко поєднуються та деякі з курортів не набули свого максимального рівня розвитку.

Список використаних джерел:

Інтернет-джерела:

- https://tourlib.net/statti_ukr/rutynsky7.htm
- https://pidru4niki.com/11570718/turizm/likuvalno-ozdorovchiy_turizm
- <https://infotour.in.ua/babkin07.htm>
- https://tourlib.net/statti_ukr/kolisnychenko3.htm
- <https://catalogimages.wiley.com/images/db/pdf/9780471747222.excerpt.pdf>
- <https://equityhealthj.biomedcentral.com/articles/10.1186/1475-9276-9-24>

1. Александрова А.Ю. Міжнародний туризм: Навчальний посібник. - М.: Аспект Пресс, 2002. - 470 с.

2. Ананьєв М.А. Економіка і географія міжнародного туризму. М. Просвітництво. 2000. 350 с.

3. Атлас. Географія 10 клас. М.: Дік, 2009. 40 с.

4. Бориско Н.Ф. Поговоримо про Німеччину. М.: Дік. 2003. 70 с.

5. Борисов К.Г. Міжнародний туризм і право. М.: НІМП, 2004. 300с.

6. Вавилова Е.В. Основи міжнародного туризму. - М.: Гардарики, 2005. - 160с.

7. Данильчук В.Ф. Світовий ринок послуг турбізнесу. Донецьк., 2000. 125с.

8. Зачіняєв П.Н., Фалькович Н.С. Географія міжнародного туризму / Под. Ред. Ф.Г. Піскоппеля. М., <Думка> 1999. 310с.
9. Істомін В.І., Лагутенко Б.Т. Країни світу: довідник туроператора і туриста. М.: Олімп, 2005. 180с.
10. Шматків А.С., Голубєва В.Л., Одинцова Т.М. Рекреаційна географія. М.: Флінта: МПСИ, 2005. - 496с.
11. Пиріжник І.І. Основи географії туризму та екскурсійного обслуговування. М.: Онікс, 2007. 420С.
12. Країни і народи світу. Енциклопедичний довідник Центр Березень. 2001.-607 с.
13. Deutschland.de [електронний ресурс] // Das Deutsclan-portal [сайт].
14. Пітюлич М.І., Мороз С.Р. Модернізація санаторно-курортного господарства як чинник розвитку ц соціальному туризмі. 73 с.
15. К. Д. Бабов, Т. М. Безверхнюк, І. Б. Заболотна, О. Л. Плакіда, О. І. Цуркан, С.А. Сенча
Санаторно-курортне лікування та реабілітація: сучасні тенденції розвитку. М. Одеса, 2021